

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
келажаги
буюк
давлат

2024 йил — Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • WWW.XS.UZ • E-mail: Info@xs.uz • 2024 йил 27 апрель, № 82 (8705)

Шанба Сайтимизга ўтиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

БОЙСУН САЙЁҲЛАРНИ НИМАСИ БИЛАН ЎЗИГА ЖАЛБ ҚИЛМОҚДА?

Сўнгги йилларда янги Ўзбекистон дунёга тамомла янги қиёфада буй кўрсатмоқда. Бунда республикада туризм соҳасини ривожлантиришга катта эътибор қаратилаётгани муҳим омил бўляпти, десак, муболага эмас. Давлатимиз раҳбари томонидан соҳани қўллаб-қувватлашга қаратилган бир қатор чора-тадбирлар белгиланди ва меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилиб ҳаётга муваффақиятли татбиқ этилмоқда.

Туризм имкониятлари

Ўтган вақт мобайнида туризм индустрияси субъектлари фаолияти учун қўлай шарт-шароитлар шакллантирилди. Туризмни ривожлантиришдаги тўсиқ ва ғовларга барҳам берилиб виза ва рўйхатдан ўтказиш тартиб-таомиллари, паспорт ва боғжона назорати соддалаштирилди. Туризм хизматларини йўлга қўйишда туристлар ва экскурсантларнинг ҳаёти ва соғлиғи хавфсизлигини таъминлаш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилди.

Туризмнинг янги салоҳиятли турлари — зиёрат, экологик, маърифий, этнографик, гастрономик, спорт, даволаш-соғломлаштириш, кишлоқ, саноат, ишбилармонлик, ёшлар ва оилавий туризм жадал ривожлантирилди.

СУВ РЕСУРСЛАРИ ВА ТЕЖАМКОР ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Бугун глобал климат ўзгаришлари дунё миқёсида қандай салбий оқибатларни келтириб чиқараётганини барчамиз қўриб-билиб турибмиз. Хусусан, кўплаб минтақаларда сув танқислиги кузатилаётганда, шу жумладан, бизда ҳам. Шу боис кейинги йилларда мамлакатимизда сув ресурсларидан унумли фойдаланиш борасида кенг қўламли ишлар олиб бориляпти. Аввало, мавжуд канал ва ариқларни бетонлаштириш эътибори сувни тежаш чоралари қўрилаётганини алоҳида таъкидлаш зарур.

Иновация

Республикаимизнинг барча ҳудудидида яхши бир тажриба йўлга қўйилди. Яъни бугун нафақат ҳар бир ариқ, балки унинг ҳар бир қаричининг ўз эгаси бор.

Шу каби сайё-ҳаракатларда давлатимиз раҳбари томонидан белгиланган берилган сув ҳўжалигида тежамкор технологияларни жорий этиш ва давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини амалга оширишга доир долзарб вазифалар дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда.

Тизимдаги муаммоларни бартараф этиш мақсадида сўнгги беш йилда юртимизда кишлоқ ҳўжалигини ривожлантириш ва тубдан ислоҳ қилишга йўналтирилган бир неча меъёрий ҳўжатлар қабул қилинди. Айтиш мумкин, бу йил билангина мазкур муаммони ҳал этиш мумкин.

Айтиш мумкин, бу йил билангина мазкур муаммони ҳал этиш мумкин.

даромадни кўпайтириш, истеъмолчилар учун сифатли ва рақобатдош махсулотлар тайёрлашга бўлган эътибор ҳам ортди.

Аммо сув ресурси чекланганлиги сабабли аҳоли бошига тўғри келадиган сув миқдори тобора камайишда давом этаётгани ташвишлидир. Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, йиллар ўтиши билан сувга бўлган эътиҳ янада ортди. Шу сабабли сувнинг қадрига етиб, ундан оқилона фойдаланиш, соҳага инновацион технологияларни янада кўпроқ жалб қилиш айтиш зарурат, десак, муболага бўлмайди. Зеро, фақат шу йўл билангина мазкур муаммони ҳал этиш мумкин.

Айтиш мумкин, бу йил билангина мазкур муаммони ҳал этиш мумкин.

кенг татбиқ этилмоқда. Бу тизим ўсимликнинг сувга бўлган эътиҳига тенг миқдордаги сувни зарур муддатда унинг илдииз қатламга етказиб беришга мўлжалланган босимли суғориш тармоғи ҳисобланади.

Олимларнинг маълумотига кўра бир центнер пахта ҳосили олиш учун томчилатиб суғориш тизимида эгит орқали суғоришга нисбатан 1,8-1,9 марта кам сув берилади. Томчилатиб суғориш ҳисобига экин илдииз тизими нормал шаклланади ва далани бир текисда намлашга эришилади. Шу орқали қатор ораларига ишлов бериш учун сарфланадиган харажат камайд.

Бу билан, аввало, тупроқда ўсимлик учун зарур бўлган мақбул намликни ушлаб туришга эришилади, сувнинг кўёш ёки шамол таъсирида бугунашининг олди олинади ва сув ўсимлик илдииз тизими намлантириш орқали тупроқдаги намликнинг мақбул даражаси сақланади. Қолаверса, айтиш мумкин, бу йил билангина мазкур муаммони ҳал этиш мумкин.

ЯНГИЛИКЛАР хабарлар

ТАФСИЛОТЛАР

Париж Олимпиадасига бир қадам қолди

Қатарда давом этаётган йигирма уч ёшгача бўлган футболчилар ўртада Осие кубогининг чорак финалида Ўзбекистон олимпия терма жамоаси Саудия Арабистони вакиллари билан мағлуб этиб, мусобақа ярим финалига чиқди.

Доҳадаги "Халифа" стадионида кечган баҳсда Темура Кападзе шогирдлари рақибдан ҳар томонлама устунлик қилди. Бу ўйин якунида қайд этилган ҳисобда ҳам ўз ифодасини топди — Ўзбекистон — Саудия Арабистони 2:0. Учрашунинг 47-дақиқасида Хусайн Норчаев ҳисобни очди. Захирадан май-

донга тушган Умарали Раҳмоналиев 85-дақиқада ҳисобдаги фарқни иккитарага оширди. Шу тариқа вакилларимиз Париж сари яна бир қадам ташлади. Олимпиадага тўғридан-тўғри йўланмани қўлга киритиш учун футболчиларимиз 29 апрель куни Индонезияни мағлубиятга учратиши керак бўлади.

Футзалчиларимиз 3-ўрин учун беллашади

Футзал бўйича Таиландда давом этаётган Осие кубогининг яримфинал беллашувлари бўлиб ўтди.

Ушбу босқичда Ўзбекистон терма жамоаси Эрон терма жамоасига қарши беллашди. Учрашунинг асосий вақти ва қўшимча бўлимлари 3:3 ҳисоби билан якунланди. Пенальтилар сериясида эса омад эронликларга қулиб боқди — 4:5.

Энди ҳамюртларимиз учинчи ўрин учун учрашувда тожикистонлик футболчилар билан куч сынашади.

Яна бир яримфиналда Таиланд Тожикистонга 4:3 ҳисобда мағлубиятга учратди.

Фозилдин АБИЛОВ («Халқ сўзи»).

Ўзига хос тажриба мактаби

Андижон вилоятида томорқадан фойдаланишнинг ўзига хос тажриба мактаби яратилган. Мисол учун, Жалақудуқ туманидаги Бешқарам маҳалласида яшовчи Баҳодиржон Эргашев оиласини олайлик. 33 миллион сўмлик кредит маблағи туфайли хонадонда иссиқхона барпо этилди-ю, қўшимча даромад миқдори кескин ортди.

Саминжон ҲУСАНОВ («Халқ сўзи»).

Сенатор ва ҳаёт

«МАҲАЛЛА ЕТТИЛИГИ» ФАОЛИЯТИ ҚОНИҚАРЛИМИ?

Маълумки, жамиятимиз тараққиётда барча урф-одат, қадрият ва анъаналаримизни ўзда мужассам этган маҳалланинг ўрни беқийсдир. Зеро, маҳалла обод экан, юртимиз ҳам фаровонлашиб бораверади.

Шундан келиб чиқиб, кейинги йилларда амалга ошириб келинаётган ислохотлар доирасида маҳаллани ҳар жиҳатдан ривожлантириш чоралари кўриломоқда. Хусусан, давлат раҳбари ташаббуси билан ҳудудларда «маҳалла еттилиги» ташкил этилиб, уларнинг вазифалари аниқ белгиланган бўлиди.

Айтиш мумкин, бу йил билангина мазкур муаммони ҳал этиш мумкин.

Айтиш мумкин, бу йил билангина мазкур муаммони ҳал этиш мумкин.

Айтиш мумкин, бу йил билангина мазкур муаммони ҳал этиш мумкин.

«Халқ сўзи».

ТАЪЛИМ-ТАРБИЯДА МАСЪУЛЛИК ВА ДАХЛДОРЛИК

Сифатли таълим — инсон капиталини ривожлантиришнинг ҳал қилувчи омили саналади. Шу боис мамлакатимизда ушбу тизимни ислоҳ қилиш энг устувор масалага айланган. Зеро, замонавий халқаро стандартларга жавоб берадиган юқори малакали кадрларни тайёрлаш, соҳани янада такомиллаштириш, янги-дан ислоҳ қилиш ва модернизация жараёнларини чуқурлаштириш, энг илғор смарт технологиялар, инновацияларни таълим-тарбия жараёнига татбиқ этишни даврнинг ўзи тақозо қилапти. Бу борада амалга оширилаётган ислохотлар натижасида, айтиш мумкин, янги Ўзбекистонни барпо этишнинг зарур сиёсий-ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий ва илмий-маърифий асослари яратилди.

Фикр

Мазкур ислохотларни босқичма-босқич рўёбга чиқариш мақсадида, аввало, қонунчилик базаси янгиланди. 2023 йилнинг 30 апрель куни умумхалқ референдумида яқдиллик билан янги тахрирдаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинди. Бош қомусимизнинг 51-моддасига мувофиқ олий таълим ташкилотларининг академика

эркинлиги, ўзини ўзи бошқариш, тадқиқотлар ўтказиш ва ўқитиш эркинлигига эришиш бўйича ҳуқуқлари амалга оширилишини таъминлаш белгиланди.

Охирги йиллар сарҳисобига назар ташлайдиган бўлсак, олий таълим сифатини оширишга қаратилган вазифалар доирасида салмоқли ўзгаришлар ууддаланди. Жумладан,

олий таълимга қамров даражаси 41,5 фоизга етказилди. Давлат олийгоҳлари босқичма-босқич меҳнатга ҳақ тўлаш, ходимлар сони, тўлов шартнома миқдори ва таълим шаклини мустақил белгилаш тизимига ўтди. Уларнинг молиявий барқарорлигини ошириш мақсадида ижтимоий солиқ ставкаси амалдаги 25 фоиздан 12 фоизга туширилди, бўшаган маблағлар таълим муассасаларини ривожлантиришга йўналтирилди. Аҳамиятлиси, хусусий олийгоҳларда таълим олаётган талабаларга ҳам 7 йиллик таълим кредитини олиш тартиби жорий этилди.

Талабаларнинг яшаш шароитини яхшилаш масаласи ҳам муҳимлигига кўра, ижобий ечим топмоқда. Чунончи, келгуси беш йилда қарийб 100 минг ўринли талабалар ётоқхоналари барпо этилиши кўзда тутилган.

Рақамларга эътибор

Рақамларга эътибор

МАКТАБЛАР СОНИ СЎНГГИ 5 ЙИЛДА 660 ТАГА КЎПАЙГАН

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурдаги Статистика агентлиги маълумотларига кўра 2023/2024 ўқув йилида фаолият юритаётган умумтаълим муассасалари сони 10 750 тани ташкил этган.

Мазкур билим масканлари сўнгги 5 йилда 660 тага ошган.

Йиллар кесимида қарайдиган бўлсак:

— 2018/2019 ўқув йилида	9774 та;
— 2019/2020 ўқув йилида	10090 та;
— 2020/2021 ўқув йилида	10181 та;
— 2021/2022 ўқув йилида	10289 та;
— 2022/2023 ўқув йилида	10522 та;
— 2023/2024 ўқув йилида	10750 тага

Умумтаълим муассасалари сони 1991/1992 ўқув йилидагига нисбатан 2193 тага ортган.

Факт ва рақамлар

Сенат кўмитасида

ЁШЛАРИ ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШ — УСТУВОР ВАЗИФА

Ёшлар парламенти аъзолари иштирок этди.

Кеча бўлиб ўтган Олий Мажлис Сенатининг Ёшлар, маданият ва спорт масалалари кўмитаси мажлисида сенаторлар, тегишли вазирлик ва идоралар вакиллари, олимлар, ёш тадқиқотчилар, экспертлар ҳамда

Мажлисида Олий таълим, фан ва инновациялар ҳамда Мактабгача ва мактаб таълими вазирликлари, Республика Маънавият ва маърифат маркази масъулларининг ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасидаги устувор вазифалар ижросига доир ахборотлари эшитилди.

Таъкидланганидек, бугунги таҳликали даврда ёшларни ватанпарвар қилиб тарбиялаш ҳар қачонгидан муҳим ҳисобланади. Яъни ватанпарварлик туйғусини жамиятга таъсирчан усулларда сингдиришнинг янги услублари, механизми ва моделларини ишлаб чиқиши даврнинг ўзи тақозо этмоқда.

Шу боис Хукумат томонидан ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишлари самарадорлигини оширишга қаратилган концепция тасдиқланган бўлиб, мутасадди вазирлик ва идоралар бу борада муайян саъй-ҳаракатлар олиб бормоқда. Масалан, олий таълим муассасаларида ёшларни ватанпарвар қилиб тарбиялаш ишлари 4 йўналишда тизимли йўлга қўйилган.

Сенаторлар ватанпарварлик тарбиясида илмий ёндашувга ҳам алоҳида эътибор қаратиш лозимлигини билдирди. Бу борадаги илмий тадқиқотларни қўллаб-қувватлаш, олийгоҳларнинг ижтимоий фанлар дастурларини қайта кўриб чиқиш ва такомиллаштириш, "Ахборот ва мураббийлик соатлари" ҳамда "Маънавият соатлари"ни янги услублар асосида самарали ташкил этиш, Чақирувга қадар бошланғич тайёргарлик фани дастурини тубдан янгилаш ана шулар жумласидандир.

Эшитув давомида яна бир муҳим жиҳатга эътибор қаратилди. Яъни миллий қаҳрамонларни тарғиб этувчи болалар учун ўйинчоқлар ишлаб чиқарилаётгани танқид қилинди. Маҳаллий тадбиркорларнинг бу борадаги ташаббус ва лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш лозимлиги ургуланди.

Ёш авлоднинг ватанпарварлик туйғуларини ошириш ва дунёқарабини кенгайтиришга қаратилган 2,5 мингта электрон китоб, 40 та эртақ матни, 58 та ибратли ижтимоий видеоролик, 18 та қисқа метражли ролик ва анимация, 50 та аудиоҳикоя ва мақола, 40 дан зиёд кўрсатувлар, 15 та тренинг дастури тайёрланган.

Шунингдек, йиғилишда "Миллий ўзлик" руқни остида ёшларда миллий ғурурини уйғотишга қаратилган контент, видеоролик, кўшиқ, фильм ва бадиий асарлар яратиш, навқирон авлодда боғчадан бошлаб Ватанга ва давлат рамзларига муҳаббат уйғотиш, олиб борилаётган ислохотларни содда қилиб тушунтириш, болалар драматургиясини ривожлантириш юзасидан таклифлар илгари сурилди.

Шуларга мос равишда юртимиз бўйича 10 мингга яқин "Ватан таянчи" отрядлари тўзилиб, уларга 187 минг нафар ёш жалб этилган.

Мажлис якунида қўрилган масала бўйича Сенат кўмитасининг тегишли қарори қабул қилинди.

Тадбирда шу каби саъй-ҳаракатлар билан бир қаторда ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасида айрим долзарб масалалар муаводлигига ҳам эътибор қаратилди.

Хусусан, ёшларни ватанпарвар қилиб тарбиялашда янги ва

«Халқ сўзи».

СУВ РЕСУРСЛАРИ ВА ТЕЖАМКОР ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Ушбу усулда суғорилган далада қатқалоқ пайдо бўлмайди ва ўсимликнинг ҳаво алмашинуви яхшиланади, культивация қилишга эҳтиёж қолмайди. Бундан ташқари, минерал ўғит суяқ ҳолатда берилиши ҳисобига ўғит 50 фоизгача иқтисод қилинади. Ўсимлик озуқа моддалар билан яхши тўйинади. Экин майдони томчилаштириб суғорилса, дала эмас, етиштирилаётган экинлар сув ичишини соҳа мутахассислари яхши билишади.

ни 15—30 фоизга етказса бўлади.

Қолаверса, томчилаштириб суғорилганда сув ўсимликнинг фақат илдизига боради ва натижада ўсимлик ўсишини бошқариш мумкин бўлади. Муҳими, бундай ҳолатда экинлар ҳосилдорлигини ошириш кўрсаткичи

Кўришиб турибдики, экинларни янги технология, хусусан, томчилаштириб суғориш орқали қутилган натижаларга эришиш мумкин. Яъни мўл ҳосил олишда ҳамда борган сари кадри ошиб бораётган сув ресурслари тежалади.

Умуман, илғор технологиялар, жумладан, томчилаштириб суғоришнинг афзалликлари кўп. Бу усулни кенг қўллаш орқали мавжуд муаммоларни

ҳал этса бўлади. Аммо бу айтишгагина осон. Шу маънода, ушбу вазифалар биз, халқ вакиллари зиммасига ҳам катта масъулият юклашини яхши тушунаемиз.

Шавкат ЖАЛОЛОВ, Олий Мажлис Сенати аъзоси.

ТАЪЛИМ-ТАРБИЯДА МАСЪУЛЛИК ВА ДАХЛДОРЛИК

Сирожиддин ВОҲИДОВ олпон сурат.

Шу боис Президентининг мизнинг 2023 йил 3 июлдаги тегишли қарорига кўра таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби бекор қилиниб, комплекс ва махсус давлат аккредитациясидан ўтказиш тизими жорий этилиши белгиланди. Бунда комплекс давлат аккредитацияси ҳар 4 йилда таълим ташкилотларини ташқи баҳолаш натижалари асосида ўтказилади ва ўтмаган таълим ташкилотига аниқланган камчиликларни бартараф этиш учун 6 ойгача муддат берилади. Берилган вақтда камчиликларни тугатмаган таълим ташкилотини фаолиятини тўхтатиш ёки таълим дастурини ёпиш тўғрисида қарор қабул қилинади. Лицензияси бекор қилинган таълим ташкилоти

ёки ёпилган таълим дастурида таҳсил олаётган талабаларга ўқишини давлат ёйинки нодавлат таълим ташкилотларининг мос ва турдош таълим йўналишидан ўтказиш тартиби бекор қилиниб, комплекс ва махсус давлат аккредитациясидан ўтказиш тизими жорий этилиши белгиланди. Бунда комплекс давлат аккредитацияси ҳар 4 йилда таълим ташкилотларини ташқи баҳолаш натижалари асосида ўтказилади ва ўтмаган таълим ташкилотига аниқланган камчиликларни бартараф этиш учун 6 ойгача муддат берилади. Берилган вақтда камчиликларни тугатмаган таълим ташкилотини фаолиятини тўхтатиш ёки таълим дастури

Бундан ташқари, ёшларни ишга қабул қилиш тизими тубдан қайта кўриб чиқилмоқда. Унга кўра ҳар бир вазир тармоғидаги касбларга малака талабини ўзи белгилаш, бунда 70 фоиз касбларга ўрта махсус, 30 фоизга олий маълумот талаб этилаётган тизим бўлиши белгиланган. Шунингдек, вазирликлар олийгоҳ, коллеж ва техникумларга уяртма бериш билан бирга, буларнинг ўқув дастурларини ишлаб чиқишда қатнашади.

Гулшана ХУДОЁРОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

ФРАКЦИЯЛАР ҲАЁТИ

ЎзЛиДеП

Яқинда ижтимоий тармоқларда давлат ташкилотлари томонидан бюджет маблағлари сарфланишида ортқича харажатлар қилинаётганига оид хабарлар тарқалган эди. Ўзбекистон Либерал-демократик партияси фракцияси аъзоси Нодир Абдувалиев бунга ўз муносабатини билдириб бюджетдан маблағ олувчи вазирлик, идора ва ташкилотларни бюджет маблағларини сарфлашда тежамкорликка амал қилишга, ортқича хашамат ва сарф-харажатларга йўл қўймасликка чақирди.

"Ҳақ бюджет маблағларидан белгиланган тартиб асосида фойдаланиш ҳақида кетар экан, бу маблағ халқники эканини ёддан чиқармаслик керак. Бюджет маблағини бундай ҳолатда сарфлашга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди", деди депутат.

«Миллий тикланиш» ДП

Қонунчилик палатасининг шу ҳафтада бўлиб ўтган ялпи мажлисида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашни янада кучайтиришга оид қонун лойиҳаси биринчи ўқишда кўриб чиқилди. Ушбу қонун лойиҳаси билан жорий этилаётган аниқликлардан бири индивидуал ҳаракатли воситаларни бошқарётган шахсларнинг йўл ҳаракати қоидаларини бузганлиги учун жавобгарлик белгиланаётгани билан боғлиқ.

"Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси аъзоси Аъзамжон Тўлабоев қонунчиликка киритилаётган ўзгаришнинг қўллаб-қувватлаган ҳолда пиёдаларга нисбатан белгиланган жазо чораси кучайтирилишига қарши эканини билдирди.

"Скутер, индивидуал ҳаракатли воситаларнинг ҳаракати тартибга солинаётгани жудаям тўғри. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексда ушбу диспозицияга нисбатан илк марта санкция қўлланилишига қарамай, бирдиганга кучайтирилган жазо чораси белгиланиши, қолаверса, бу норма пиёдаларга ҳам тааллуқли бўлаётганига қаршман. Лойиҳани иккинчи ўқишга олиб чиқиш жараёнида ушбу нормани амалдаги таҳрирге қайтариш керак", деди депутат.

«Адолат» СДП

Шу кунларда Тошкент шаҳридаги Абдулла Қодирий номидаги ва "Дўстлик" (Бобу номидаги) боғларининг реконструкция қилиниши ҳақидаги хабарлар ижтимоий тармоқлар фойдаланувчилари ва жамоатчиликнинг турли муҳокамаларига сабаб бўлмоқда.

Мазкур масала юзасидан "Адолат" СДП фракцияси аъзоси Муҳаммадхон Валиев ҳам ўз фикрини билдирди.

"Пойтахтимиз об-ҳавосидаги ўзгаришлар шаҳарда кўкаламзорлаштириш ишлари жадал амалга оширилиши заруратини янада кучайтирмоқда. Бу боғлар ва улардаги дарахтлар ҳам аҳолининг тоза ҳаводан нафас олиш имкониятини кенгайтиради. Уйлайманки, шаҳар ҳокимлиги истироҳат боғларини инвесторларга ижарага берганида бирорта дарахт ёки ўсимликка зиён етказилмаслиги бўйича қатъий шарт қўя олади. Ўз навбатида, жамоатчилик ҳам боғлардаги ўзгаришлар ҳақида хабардор этилиши шарт", деди депутат.

ЎЗХДП

Қуй палатанинг яқинда бўлиб ўтган мажлисида ногиронлиги бўлган ҳамюртларимизнинг ҳуқуқларини янада муштаҳамлашга қаратилган қонун лойиҳаси қизгин муҳокама этилиб қабул қилинди ва Сенатга юборилди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси аъзоси Қизилгул Қосимова ушбу ҳужжат билан киритилаётган ўзгаришлар партия электорати манфаатларига тўла мослигини маълум қилди.

"Қонун билан ногиронлиги бўлган шахсларнинг одил суддан фойдаланиш ҳуқуқи ҳамда сиёсий ва ижтимоий ҳаётда иштирок этишга оид ҳуқуқлари қамқоқланганлигини эътиборини тортди. Қолаверса, давлатга ногиронлиги бор инсонлар ҳуқуқларини таъминлашга оид муҳим мажбуриятлар юкланаётгани дастурий мақсадларимизга мос келади. Уйлайманки, биз, депутатлар парламентда қабул қилаётган қонунларимиз орқали аҳолининг алоҳида ёрдамга муҳтож қатлами учун яратилаётган имкониятларни янада кенгайтиришга ҳисса қўша оламиз", деди депутат.

Ўзбекистон Экологик партияси

Ўзбекистон Экологик партияси фракцияси йиғилишида кўмир маҳсулотларини талон-торож қилганлик учун жавобгарлик белгиланишини назарда тутувчи қонун лойиҳаси қизгин кўриб чиқилди. Муҳокама чоғида фракция аъзоси Лейли Сейтова бу борада учраб турган оғриқли масалага ечим излаш лозимлигига эътибор қаратди.

"Назаримда, аҳолига тарқатилаётган кўмирга бошқа маҳсулотларни аралаштириш учун ҳам жавобгарлик белгилаш вақти келди. Зотан, жойларда аҳоли билан бўлиб ўтаётган учрашувларда айрим мурожаатчилардан ушбу мазмундаги шикоят ва таклифлар келиб туради", деди депутат.

«Халқ сўзи».

ДЕПУТАТЛАР — ҲУДУДЛАРДА

ОЧИҚ МУЛОҚОТЛАРДА МУҲИМ ЁНДАШУВ ВА НАТИЖАДОРЛИК

Шу кунларда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ўз сайлов округларида бўлиб, фуқаролар билан очиқ мулоқотлар ўтказмоқда. Аҳоли турмуш шароитлари ўрганилиб, уларни ўйлантираётган масалаларни ҳал этиш чоралари кўриляпти. Аҳамиятлиси, учрашувлар чоғида мамлакатимизда инсон қадрини улуғлаш, ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатлаш борасида амалга оширилаётган ислохотлар, таълим соҳасидаги ўзгаришлар, қонунчиликдаги янгиликлар, қабул қилинаётган қонунларнинг мазмун-моҳияти кенг тушунтирилмоқда.

Қонунчиликдаги янгиликлар аҳолига етказилмоқда

Парламент қуй палатаси Спикери ўринбосари Зухра Ибрагимова ҳамда депутат Мақсуд Қурбонбоевнинг Хоразм вилояти, Гурлан тумани аҳолиси билан учрашувлари кизгин ҳамда самарали кечмоқда.

Хусусан, Гурлан тумани ҳокимлигида "маҳалла еттичилиги" вакиллари билан ўтган учрашувда қуй палата томонидан яқинда қабул қилинган ер участкаларига бўлган ижара ва мулк ҳуқуқини эътироф этишга қаратилган қонуннинг мазмун-моҳияти тушунтирилди.

Иштирокчилар томонидан айрим масалалар бўйича бир қатор саволлар ўртага ташланди. Депутатлар барча саволларга атрофлича жавоб қайтарди.

Кейинги манзил тумандаги 3-умумий ўрта таълим мактаби бўлди. Бу ерда депутатлар ўқувчиларнинг сифатли таълим олиши учун яратилган

шарт-шароитлар билан яқиндан танишиб, уларга сўнгги йилларда соҳада олиб борилаётган кенг қамровли ишлар ҳақида батафсил маълумот беришди.

Маҳалланинг жамиятдаги ўрни

Қонунчилик палатаси депутати Эркин Зоҳидовнинг Тошкент шаҳри, Мирзо Улуғбек туманидаги "Оқибат", "Нур" маҳалла фуқаролар йиғинлари аҳолиси билан учрашуви ҳам илк кунданок самарали кечди.

Кейинги етти йилда тизимни такомиллаштиришга доир юзга яқин меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиниб маҳалла расиси, ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли, ёшлар етакчиси, профилактика инспектори, ижтимоий ходим ва солиқ инспекторидан иборат таъсирчан тузилма фаолияти йўлга қўйилгани ижобий самара бераётгани қайд этилди.

Маҳаллалар ободлигини таъминлашда "Яшил макон"

умуммиллий лойиҳасининг ўрни алоҳида экани, бу борадаги ишлар туфайли ҳудудларда боғлар, яшил ҳудудлар кенгайиб бораётгани таъкидланди.

Мулоқот чоғида сўз олганлар маҳалла институтининг жамият бошқарувидаги ўрни ҳамда ролини оширишга қаратилган тизимли ислохотлар натижасини бугун халқимиз ўз кундалик ҳаётида ҳис қилаётганини қайд этдилар.

Депутат, шунингдек, тумандаги "Катта Олтинтепа", "Олтинтепа" ва "Алпомиш" МФЙда ҳам бўлиб, фаоллар билан мулоқот ўтказди.

Ўқитувчилар ислохотлар самарасидан мамнун

Қуй палата депутати Назир Собировнинг Бухоро вилоятида аҳоли билан учрашувлари Жондор туманидан бошланди.

Тумандаги 32-умумий ўрта таълим мактабида маҳалла фаоллари, ўқитувчилар билан ўтган мулоқотда таълим соҳасини ривожлантириш, ёшларнинг сифатли таълим олиши учун яратилаётган шароитлар ҳақида сўз юритилди.

Халқ вакили ушбу мактабда ўқувчилар учун яратилган шароитлар, унинг моддий-техника базасини яхшилашга қаратилган ишлар билан яқиндан танишди. Ўқувчилар билан суҳ-

батлашиб, уларнинг орзулари билан қизиқди.

Бундай учрашувлар 36-умумий ўрта таълим мактабида давом этди. Депутат бу ерда Ибн Сино, Луқмон маҳаллаларида яшовчи фуқаролар билан учрашиб, уларни ўйлантираётган масалаларни ўрганди.

Мулоқот чоғида фуқаролардан келиб тушган мурожаатлар мутасадди идора вакиллари иштирокида жойида ҳал этилди. Ечими вақт талаб қиладиган масалалар эса назоратга олинди.

Кейинги манзил Жондор туманидаги "Кирлишон" МФЙда жойлашган 20-умумтаълим мактаби бўлди.

Учрашувда таълим тизимида амалга оширилаётган ислохотлар туфайли юртимизда жуда катта ўзгаришлар юз бергани, ўқитувчиларнинг жамиятдаги мавқеи бутунлай ўзгариб, педагоглар маоши бир неча марта ошганлиги мамнуният билан қайд этилди.

Ҳар мавсумда 15 миллион сўм қўшимча даромад

Қуй палата депутати Виктор Пакнинг сайловчилар билан учрашувлари ҳам кўтаринки руҳда ўтмоқда. Хусусан, депутат Ўрта Чирчиқ туманидаги "Туркистон" МФЙда бўлиб, "маҳалла еттичилиги" фаолияти билан яқиндан танишди.

Маълум бўлишича, 2023 йилда маҳалла аҳолисининг 60 на-

Ўзбекистон ва Хитой:

ҚАЙТА БОҒЛАНГАН ТАРИХИЙ РИШТАЛАР

Хитойнинг Ўзбекистон билан алоқалари узоқ тарихий илдизларга эга. Ушбу мамлакат ва Марказий Осиё халқлари кўп асрлар давомида Буюк Ипақ йўлининг пайдо бўлиши ва гуллаб-яшнашига биргаликда ҳисса қўшиб, цивилизацияларнинг алмашинувида салмоқли ҳисса қўшган.

Бугун биз Яқин Шарқдаги қарама-қаршилиқлар минтақа ҳамда халқро вазиётга чуқур таъсир кўрсатаётганига ва аср ўзгаришлари тезлашаётганига ғувоҳ бўляпмиз. Мана шундай чалқашликлар фониди Ўзбекистон ҳамда Хитой бирдамлик ва ҳамкорликка, муштарак тақдирга урғу бераётгани эътиборга молик. Айтиш мумкинки, Пекин ҳамда Тошкент ўртасидаги ҳамкорлик халқро муносабатларнинг адолатли ва оқилона йўналишида ривожланишига ёрдам беради, бу эса минтақа ва дунёда ижобий энергия яратеди.

туя қарвони"га айланди. Тўсиқсиз савдога келсак, Хитойнинг "Бир макон, бир йўл" буйидаги давлатлар билан савдо-иқтисодий ҳамкорлиги ҳам микдор, ҳам сифат жиҳатдан ривожланиб бормоқда. Савдо айланмаси йилига ўртача 8 фоизга ошаётди. Трансчегаравий электрон тижорат, рақамли иқтисодиёт, "яшил" ва кам углеводли технологиялар каби бизнесни ташкил этишнинг янги шакллари жадал ривожланмоқда. Инвестициялар ва савдони либераллаштириш ҳамда энгиллаштириш даражаси муттасил ошиб бораётди. Молиявий ҳамкорлик соҳаларида Осиё инфратузилмавий инвестициялар банки, "Ипақ йўли" жамғармаси каби сармоявий ва молиявий платформалар яратилди. Сўнгги ўн йил ичида ташаббус доирасида 1 триллион АҚШ долларига яқин сармоя жалб этилди, 3 мингдан ортиқ ҳамкорлик лойиҳалари шакллантирилди. Ва "Бир макон, бир йўл" буйида жойлашган мамлакат-

ланмоқда. "Бир макон, бир йўл" ташаббуси туфайли Марказий Осиё давлатлари Шарқда денгизга қулай ва самарали чиқиш имкониятига эга бўлди. Хитойнинг Ляньюньган порти орқали Ўзбекистондан Япония, Жанубий Корея ва Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларига товар етказиб бериш оддий ҳолга айланди. Маълумки, Хитой инфратузилма қурилиши соҳасида жаҳон миқёсида обрў-эътиборга эга ва у Ўзбекистоннинг йўл инфратузилмасини янгидан қуриш ва реабилитация қилишга, сув қувурлари, электр симларини янгилашга, айниқса, автотрол йўллари, тезроқ темир йўллари қуриш, модернизациялашга катта ҳисса қўшишга тайёр эканини билдириб келади.

Тўртинчидан, ҳамкорлик йўналишлари муттасил кенгаймоқда. "Яшил" ривожланиш, замонавий қишлоқ ҳўжалиги ва камбағалликни қисқартириш каби янги йўналишларда жадал ҳамкорлик динамика-

«TikTok»ка қарши қонун лойиҳаси маъқулланди

Президент Жо Байден Америка Қўшма Штатлари ҳудудида Хитойнинг «TikTok» иловаси фаолиятини чеклашга оид қонун лойиҳасини имзолади. Аввалроқ бу қонун лойиҳасини АҚШ Конгресси Вакиллар палатаси ва Сенати маъқуллаган эди.

Энди агар Хитойнинг «ByteDance» ширкати «TikTok»ни бошқа шахсга сотмаса, илованинг АҚШдаги «Apple» ва «Google» ширкатлари дўконларидаги сотуви тўхтатилади.

Чеклов тарафдорларнинг урғулашича, «TikTok» АҚШ миллий хавфсизлиги учун таҳдиддир. Уларга кўра, Хитой ҳўкумати махсус хизматлари тўғрисидаги ўз қонунларини «ByteDance» ширкати қарши ишлатиб, уни «TikTok» иловасидан фойдаланаётган АҚШ фуқароларига оид шахсий маълумотлари ХХР расмий мўлажирга топширишга мажбур қилиши мумкин.

Ҳозиргача кўплай манбалар «ByteDance» вакиллари Хитой ҳўкумати билан алоқаси борлиги ҳамда ширкатдан сиёсий цензура қўлланилишида фойдаланилаётгани ҳақида маълум қилган. Шунингдек, «ByteDance» бир неча бор АҚШ ва бошқа мамлакатларда тергов мавзуга айланган. Қонунга кўра, «ByteDance» ширкати иловани сотиши учун тўққиз ой муҳлат берилади. Агар бу вақт ичида «TikTok» сотилмаса, Хитой иловаси АҚШдаги «Apple» ва «Google» дўконларида сотувдан олиб ташланади.

Холис назар

Умумий тараққий ва фаровонлик учун

Ўзбекистон ва Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги муносабатлар ўзaro манфаатли ҳамкорлик кўринишида изчил ривожланиб бораётди. Ўз навбатида, бу минтақадаги умумий муҳитга ҳам ижобий туртки бормоқда. Шу боис ҳам Хитой ва Марказий Осиё ўртасида муштарак тақдирга эга бўлган яқин ҳамжиҳат яратиш учун асослар бор ва шарт-шароит мавжуд.

Марказий Осиё «Бир макон, бир йўл» ташаббуси илк бор эълон қилинган ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлидаги устувор минтақа ҳисобланади. Сўнгги йилларда ХХР Раиси Си Цзиньпин ва Марказий Осиё давлатлари етакчиларининг стратегик раҳбарлигида томонлар биргаликда бутун минтақа аҳолиси манфаати учун бир қатор йирик лойиҳаларни амалга оширди. Аввало, хитой — қозоқ «Хорғос» чегарабўйи ҳамкорлигининг халқро маркази ва Ляньюньган логистика базаси қурилишининг якунлаштириш Марказий Осиё давлатларининг Тинч океанига чиқиш имкониятини яратди.

Иккинчидан, Хитой компаниялари томонидан қурилган Ангрэн — Поп темир йўл туннели Марказий Осиёдаги энг узун туннель бўлиб, маҳаллий аҳолини тоғларни кесиби ёки қўшни давлатлар орқали айланма йўлни босиб ўтишдан қутқарди.

Учинчидан, Хитой — Қирғизистон — Ўзбекистон автомобиль йўли минтақанинг тоғли ҳудуди орқали тўсиқсиз ўтувчи муҳим халқро транспорт йўналишига айланди. Хитой — Европа экспресс поездларининг бешдан тўрт қисми Марказий Осиё орқали ўтади.

Тўртинчидан, Ўзбекистон ва Хитой ўртасидаги савдо-иқтисодий ва сармоявий ҳамкорлик изчил ривожланмоқда. Биргина 2023 йилда ўзaro товар айирбошлаш ҳажми 14 миллиард доллардан ошди. Ўзбекистон етакчилигининг шу йил февраль ойидаги ушбу мамлакатга ташириш ва имзоланган ҳўжатлар тўплами бу қўрсаткични янада ошириш имконини яратеди.

Хитой Евроосийнинг қоқ марказида жойлашган Ўзбекистон ва бутун минтақада барқарорлик ҳамда хавфсизлик таъминлишини тарафдор. Пекин назарида Марказий Осиё барқарор бўлса, дунё барқарор! Дунё эса барқарор Марказий Осиёга муҳтож. Шу нуқтаи назардан, мамлакатларимиз глобал хавфсизлик ташаббусини амалга ошириш учун биргаликда ҳаракат қилаётди. Бундан ташқари, Хитой Марказий Осиё давлатларининг суверенитети, хавфсизлиги, мустақиллиги ва ҳудудий ялтилиги таъминлишини, танлаган тараққий йўли ва тинчлик, янги қўшничилик ва осойишталик йўлидаги сазй-ҳаракатлари ҳурмат

Ишонч ва ҳамжиҳатлик — янги давр талаби

Барчамизга янги аёнки, Хитойнинг сўнгги ўн йилда кенг қўламли исплохотлари билан ажралиб туриши умумэтироф этилган ютуқларга сабаб бўлмоқда. Бу ютуқлар замирида модернизация йўлида дадил қадам қўётган Хитой халқининг бунёдкорлик кучи, меҳнатсеварлиги ва истезьодди ётади.

Ўзбекистон ва Хитойни минтақавий ҳамда халқро ҳамкорликни таъминлашга муштарак интилиш, глобал хавф-хатарларни энгиб ўтишга, Барқарор ривожланиш мақсадларига эришишда БМТнинг марказий ролига ва кўп томонлама ҳамкорликка садоқат бирлаштириб туради.

Ўзбекистон Хитойнинг глобал миқёсида жипслаштирувчи кучга айланиб бўлган «Бир макон, бир йўл» ташаббусини рўёбга чиқариш доирасидаги турли дастурларда фаол иштирок этмоқда. Ўзбекистон учун бу шунчаки инфратузилмавий лойиҳа эмас, балки минтақаларнинг транспорт жиҳатдан йироқлигини энгиб ўтувчи глобал ўзaro боғлиқликнинг муҳим бўғинидир.

2013 йилда ХХР Раиси Си Цзиньпиннинг айнан Марказий Осиёда, аниқроғи, Қозғистонда «Ипақ йўли иқтисодий камари» ва «Денгиз ипақ йўли»ни барпо этиш, шу орқали қадимги Буюк Ипақ йўлини янги мазмун билан бойитишга қаратилган «Бир макон, бир йўл» ташаббусини илгари сургани ҳам бежиз эмас. Бугунги кунга қадар 152 та давлат ва 32 та халқро ташкилот Хитой билан «Бир макон, бир йўл» лойиҳасини биргаликда амалга ошириш бўйича 200 дан кўп ҳўжатларни имзолаган ва бу ташаббус дунё давлатларининг тўртдан уч қисмидан кўпрогини қамраб олди.

Сўнгги ўн йил ичида мазкур глобал ташаббус халқро глобал иқтисодий таназзул, COVID-19 пандемияси тўлқинлари ва йирик давлатлар ўртасидаги рақобатнинг кучайиши каби қийинчиликларга дош берди.

Дунёнинг йирик иқтисодиётларидан бири сифатида Хитой ривожланаётган мамлакатларнинг долзарб эҳтиёлларини янги тушунади. Ўн йилдан ортиқ вақт давомида «Бир макон, бир йўл» ташаббуси самарали натижаларга эришди ва бу йўл бўйлаб жойлашган мамлакатлар халқига сезиларли фойда келтирди. Транспорт ва коммуникациялар ўзaro боғлиқлиги тузилмаси, асосан, «Олтига йўлак, олтига йўналиш, кўплай мамлакатлардаги кўплай портлар» формуласи бўйича шаклланган бўлиб, бу асосий халқро транспорт каналларини сезиларли даражада кенгайтирди. Хитой — Европа темир йўл экспрессиининг жўнатмалари сони йил сайин ортиб бормоқда, у ҳақиқий «темир

Ўзбекистон Хитойнинг глобал миқёсида жипслаштирувчи кучга айланиб бўлган «Бир макон, бир йўл» ташаббусини рўёбга чиқариш доирасидаги турли дастурларда фаол иштирок этмоқда. Ўзбекистон учун бу шунчаки инфратузилмавий лойиҳа эмас, балки минтақаларнинг транспорт жиҳатдан йироқлигини энгиб ўтувчи глобал ўзaro боғлиқликнинг муҳим бўғинидир.

«Бир макон, бир йўл»дан — ягона мақсад сари!

Ўзбекистон ҳам «Бир макон, бир йўл» ташаббуси доирасида фаол иштирок. Ўтган ўн йил давомида икки давлат мазкур ташаббус доирасидаги ҳамкорлик орқали салмоқли натижаларга эришди. Ва уларни қуйидаги йўналишларда умумлаштириш мумкин.

Биринчидан, сиёсий мулоқот чуқурлашишда давом этмоқда. Унинг доирасида томонлар «Хитой — Марказий Осиё» механизминини такомиллаштириш, турли соҳаларда мулоқотлар олиб бориш ва икки томонлама муносабатларни доимий равишда янги мазмун билан тўлдириб бўйича биргаликда сазй-ҳаракатларни амалга оширмоқда.

Иккинчидан, савдо-иқтисодий ва сармоявий ҳамкорлик мустаҳкамланади. Хитой Ўзбекистоннинг энг йирик савдо шериги ва асосий сармоя манбаи ҳисобланади. 2017 йилдан бери Хитойнинг Ўзбекистондаги жами инвестициялари ҳажми 5 баробар кўпайиб, 14 миллиард АҚШ долларига етди. Инфратузилма, кимё санаети, энергетика, сув ҳўжалиги, транспорт, коммуникация каби соҳаларда кўплай кўшма лойиҳалар амалга оширилди. Бу лойиҳалар Ўзбекистоннинг иқтисодий ривожланишига, халқ турмуш даражасини юксалтиришга ижобий ҳисса қўшмоқда.

Учинчидан, транспорт алоқаси даражаси ошиб бормоқда. Айни пайтда Ўзбекистон ҳудудидан ўтувчи «Хитой — Марказий Осиё» газ қувури барқарор ишламоқда, Хитой — Қирғизистон — Ўзбекистон автомобиль йўли ҳамда Хитой — Қозғистон — Ўзбекистон темир йўли бўйлаб трансчегаравий ташиш самарадорлиги таъмин-

ки қузатилмоқда. Хитойнинг «Shandong Heavy Industry» компанияси «AutoA Motors» билан биргаликда «UZ TRUCK AND BUS MOTORS» қўшма корхонасини ташкил этди ва ўтган йили Самарқандда уч мингичи юк автомобилли ишлаб чиқаришди. Президентининг ХХРга ташириш давомида «BYD» брендининг Жиззах вилоятида автомобиль ишлаб чиқаришига старт берилди. Бу компания ишлаб чиқараётган электромобилнинг афзаллиги шундаки, у электр қувватиди юради. Бу, ўз навбатида, атроф-муҳитга ҳам зарар етказмайди.

Бешинчидан, гуманитар алмашинувлар сурьати ошди. Икки мамлакат халқлари ўртасидаги алоқалар мунтазам кенгайиб бормоқда. Таълим, маданият, оммавий ахборот воситалари, соғлиқни сақлаш ва бошқа соҳалардаги ҳамкорлик шулар жумласидан. Турли маданий тадбирлар, семинарлар ташкил этилмоқда. Самарқанд, Бухоро ва Хиванинг бой тарихий, маданий ва сайёҳлик ресурслари хитойлик сайёҳларни тобора кўпроқ ўзига жалб этипти. Яъни бу шуни англатадики, 32 йилдирки, Хитой ва Ўзбекистон бир-бирига ҳурмат билан янги қўшничилик ва ўзaro манфаатли муносабатларни ривожлантириб, ҳамжиҳатликда тараққий сари илдам одимламоқда.

Мўъжизалар қишлоқдан бошланади

Хитой ва Ўзбекистон замонавий қишлоқ ҳўжалиги соҳасида ҳам

Хулоса шуки, Хитойнинг «яшил» иқтисодиётга ўтиш, муқобил энергия манбаларини ривожлантириш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва умуман, иқтисодиётнинг барча соҳасида тажрибаси улкан. Демак, бу тажрибаларни мамлакатимизда қўллаш, Хитойдек қудратли давлат билан қўшма лойиҳаларни биргаликда амалга ошириш манфаатларимизга тўла мос.

Шоҳрух МАЖИДОВ, Хитойнинг Чаншу технология институти бизнес факультети доценти, PhD халқро офис координатори.

Амин МААЛУФ:

ЖАҲОН ҲАМЖАМИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА КўПРОҚ БИЛИШИ КЕРАК

Ўзбекистоннинг ЮНЕСКОдаги доимий вакили Камол Мухторов Франция академияси доимий котиби Амин Маалуф билан учрашди. Амин Маалуф — асли келиб чиқиши ливанлик бўлган замонавий француз адабиётининг ёрқин намоёнасидир. Унинг асарлари дунёнинг кўплай мамлакатларида маълум машҳур ва 27 тилга таржима қилинган. Адибга шунанг келтирилган асарлар қаторида 1988 йилда нашр этилган «Самарқанд» романи ҳам бор. Ушбу тарихий фантастик жанрдаги асар қатор халқро муқофотлар билан тақдирланган. Шунингдек, мазкур роман Ўзбекистон ҳамда унинг буй тарихий-маданий меросини европалик китобхонларга етказишда муҳим ўрин тутди, десак, муболага бўлмайди.

Эътироф

Маълумот учун айтиш жоизки, Франция академияси 1635 йилда Франция институти таркибида ташкил этилган илмий муассаса ҳисобланади. Унинг мақсади француз тили ва адабиётини ўрганиш, француз тилининг лингвистик ва адабий меъёрларини тартибга солишдан иборат. Доимий

қотиб Франция академиясининг умрбод бериладиган олий мартабасидир. Учрашувда Амин Маалуфга мамлакатимизда илм-фан, таълим ва маданиятнинг замонавий тараққийи, хусусан, ЮНЕСКО билан ўзaro манфаатли ҳамкорликни кенгайтиришга қаратилган юксак эътибор

ни ЮНЕСКО Бош конференциясининг 43-сессиясида Самарқанд мезбонлик қилиши билан самийий табрикланди. — ЮНЕСКО бош тадбирининг Самарқандда ўтказилиши Ўзбекистон учун

катта ютуқдир. Ишонч қилиш мумкин, инсоният тараққийидаги улкан ҳисса қўшган, цивилизациялар чорраҳасида жойлашган боқий Самарқанд шаҳрида ушбу тадбирнинг ташкил этилиши Ўзбекистон учун ҳам, ЮНЕСКО ва барча аъзо давлатлар учун ҳам муҳим тарихий воқеага айланиши шубҳасиз, — деди у. — Самарқанд шаҳри меннинг ҳаётимда алоҳида ўрин тутди. «Самарқанд» романини ёзиш чоғида бу кўна кентга илк ташириш ҳаётим ва ижодимда ўчмас из қолдирди. Ўзбекистон бой тарих ва маданий меросга эга мамлакат сифатида дунёнинг турли бурчакларидан сайёҳларни

Тинчлик сари яна бир қадам

Арманистон ва Озарбайжон расмийлари илк бор ўртадаги чегаранинг бир қисми қандай ўтишини келишиб олдилар. Томонлар тўртта аҳоли пункти ўртасида чегара чизигининг алоҳида участкаларини ўтказиш тўғрисида олдиндан келишиб олди ва бу участкалар собиқ иттифоқ парчаланган пайтдаги чегарага мослаштиришга эришилди.

Ушбу келишув натижа-сида расмий Ереван ўтган асрнинг 90-йилларидан бери Арманистон назоратидаги Тавуш вилоятида жойлашган тўртта қишлоқни Озарбайжон назоратига ўтказди. Бу билан чегарани делимитация қилиш ва хавфсизлик билан боғлиқ хавф-хатарларнинг камайтишига эришилди. Абдували СОЙИБНАЗАРОВ («Халқ сўзи») тайёрлади.

«Дунё» АА. Париж

БАРКАМОЛ АВЛОД - КЕЛАЖАК ТАЯНЧИ

Халқаро ҳамжамият ҳар қандай мамлакат тараққиётида соғлом ва баркамол, ташаббускор, замонвий билим ва кўникмаларга эга бўлган ёшлар ўта муҳим ўрин тутишини алоҳида эътироф этади.
Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, бугун Ер юзи аҳолисининг 2 миллиарддан кўпрогини ёшлар ташкил этади. Бу инсоният тарихида ёшлар сонининг энг юқори кўрсаткичи ҳисобланади. Ва бу ёшларнинг қарийб 90 фоизи ривожланаётган мамлакатларда истиқомат қилади.
Аҳамиятлиси, инновацион ғоялар ва ахборот технологиялари асрида ёшлар глобал муаммолар ечимларини топишда етакчи кучга айланди.

Инновация ва ғоялар драйвери

Бугунги кунда ёшлар фаоллиги жамият тараққиётига ҳар қачонгидан ҳам муҳим аҳамият касб этади. БМТ Бош котиби Антониу Гутерриш таъкидлаганидек, тинчлик, фаол иқтисодий ривожланиш, ижтимоий адолат, бағрикеңлиги таъминлаш — буларнинг барчаси ва яна кўп нарсалар ёшлар имкониятларидан фойдаланиш билан боғлиқ.

Сўнги йилларда биргина ёшлар масалаларига доир БМТ доирасида 10 дан ортиқ халқаро ҳужжатлар қабул қилинди. БМТ Бош Ассамблеясининг жаҳон ёшларига тегишли Ҳаракат дастурида (1995 йил) ёшлар ҳаётини яхшилаш борасида миллий ҳаракатлар ва халқаро кўлаб-қувватлашга оид сиёсат асослари ҳамда амалий тавсиялар белгиланди. Ҳаракат дастури ёшлар билан боғлиқ 15 та устувор йўналишни қамраб олган бўлиб, уларнинг ҳар бири амалий ҳаракатлар бўйича аниқ тақлифларни ўз ичига олган.

ёшлар масаласи давлат сиёсатининг энг устувор йўналишларидан бири ҳисобланади.

Ҳар қандай давлатнинг ривожланиш даражаси ёшлар таълим-тарбияси ва келажагига берилмаган эътибор билан чамбарчас боғлиқ. Тан олиш керак, бундан 10 — 15 йил аввал касб-ҳунар коллежларида таҳсил олган ёшлар аслида мавжуд бўлмаган "иш жойлари"га жойлашгани ҳақида уч томонлама ёлгон шартномаларни тўлдирish учун сарсон бўлар,

"Ёшлар баланси" бўйича 925 минг йигит-қизнинг бандлигини таъминлаш вазифаси илгари сурилган. Дастурга биноан ёшларнинг бизнес билан шуғуланишига кўшимча имкониятлар яратилиб, оилавий тадбиркорлик дастури доирасида ажратилаётган кредитларнинг камида 40 фоизи ушбу йўналишга йўналтирилиши диққатга сазовор.

Шунингдек, "Ёш тадбиркор" танловлари ўтказилиб, голиблар хорижий давлатларга малака оширишга юборилиши ҳам ёшлар учун янги имкониятлар ва ҳамхўрлик намунасидир. Бундан ташқари, "Ҳар бир маҳалладан икки нафар дастурчи" лойиҳаси доирасида бу йил ахборот-технологиялари соҳасида 70 минг ёшни банд қилиш режалаштирилгани, қобилиятли йигит-қизларни аниқлаб, уларни IT-касблар ва хорижий тилларни ўрганишга қўмақлашиш каби масалалар муҳофизатлари учун вазифа қилиб берилди.

Фармонда барча ўзгаришларнинг негизи ҳисобланган таълим-тарбия тизимида ҳам янгича туб ислохотларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борада қанча маблағ талаб этилса, ажратилаётган. Шу ўринда айтиш керакки, бугунги кунга келиб мамлакатимизда таълим, жумладан, ижтимоий соҳа учун харажатлар миқдори Давлат бюджетни ҳар қандай тартибда қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Табиийки, ҳар қандай давлат ҳам бундай катта харажатларни кўтари олмайд. Аммо қанчалик оғир бўлмаган, бунинг учун зарур маблағ ва ресурслар юртимизда излаб топилаётган. Президентимиз мазкур харажатларни келажақ учун кўйилган энг самарали сармоя деб ҳисоблаб, таъ-

Халқ сўзи Народное слово ТАНЛОВИГА

уйғотмоқда ва у дунёда кенг ўрганилмоқда.

Кейинги йилларда ички ёшлар Ўзбекистон тарихидаги энг катта ишчи кучига айланади. Демак, ёшларни ривожлантиришга сармоя тўғри сарфланса, айнан шу йигит-қизлар Ўзбекистонни янги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш даражасига олиб чиқадиган авлод бўлиб шаклланади.

Халқаро эътирофларга кўра, янги Ўзбекистон ёшлари жамиятини ўзгаришнинг фаол субъекти ва модернизация жараёнида унинг муҳим манба, шунингдек, иқтисодий ўсиш, авлодлар фаровонлигини таъминлаш йўлида бебаҳо инсон ресурсларидир. Бугун мамлакатда ёшларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини таъминлаш масаласи давлат сиёсатининг устувор йўналиши ҳисобланади ва бу доимо диққат марказида. Биргина сўнги уч йил ичида соҳага оид учта қонун, Президентнинг ўнлаб фармонлари, қарорлари ва ҳуқуқат ҳужжатлари қабул қилинди.

Ўзбекистонда ёшларга оид давлат сиёсатини 2025 йилгача ривожлантириш концепцияси, уни амалга ошириш бўйича "Йўл харитаси" қабул қилинди. Концепцияда ҳал этишга қаратилган асосий вазифалар қаторини жисмонан соғлом, маънан ривожланган йигит-қизларни тарбиялаш, уларнинг илмий ва ижодий салоҳиятларини рўёбга чиқаришга қўмақлашиш, ҳуқуқ ва эркинликларни, манфаатларини ҳимоя қилиш, ёшларни мамлакатда амалга оширилаётган демократик, ижтимоий, ҳуқуқий, иқтисодий ислохотларга фаол жалб этиш масалалари ўрин олган. Ёшлар билан ишлаш самарадорлигини баҳолашнинг ягона мезонлари, ёшлар сиёсатини баҳолашнинг миллий кўрсаткичи ишлаб чиқилмоқда.

Шу билан бирга, ёшлар бандлигини таъминлаш, муносиб даромад олиши учун зарур шарт-шароитларни яратилишига энг муҳим вазифа сифатида қаралмоқда. Ёшларнинг таълим олиши, касб-ҳунар эгаллиги, етук инсонлар бўлиб ўлаётгани йўлида замонавий, илғор-инновацион шарт-шароитларни яратиш бериш учун Ўзбекистон бор куч ва имкониятларини ишга солишга эътибор қанча кучайтирилса, унинг самараси ҳам шунча юқори бўлади.

Ўзбекистонда жамиятнинг фаол қатлами сифатида эътироф этилуви ёшларга юрт равнақини таъминловчи катта куч, давлатнинг стратегик ресурси сифатида қаралади. Юксак билимли, замонвий фикрлайдиган, қатъий позицияга эга ёшлар мамлакатнинг эртанги тараққиётида тобора ҳал қилувчи кучга айланиб бораёти. Бу борада қабул қилинган давлат дастури юртимизда амалга оширилаётган ислохотларга бефарқ бўлмаган ёш авлодни ҳар томонлама етук ва баркамол қилиб тарбиялаш борасида бошланган ишларни янги босқичга олиб чиқишда дастуриямал бўлади.

Муҳаббат ҲАКИМОВА,
ТДҲнинг Инновацион таълим кафедраси мудири,
педагогика фанлари доктори,
профессор.

БОЙСУН САЙЁҲЛАРНИ НИМАСИ БИЛАН ЎЗИГА ЖАЛБ ҚИЛМОҚДА?

Айниқса, туризм соҳасида халқаро ва миллий ташкилотлар, йирик хорижий брендлар ва компаниялар билан ҳамкорлик кенгайтирилгани, туризм хизмати кўрсатишнинг илғор жаҳон сифат стандартлари жорий этилгани соҳа равнақига хизмат қилмоқда.

Бугун мамлакатимизнинг туризм учун хавфсиз ҳудуд сифатидаги имижини мустаҳкамлади.

Дарҳақиқат, туризм иқтисодийотишининг муҳим йўналишларидан бирига, драйверига айланиб бораётган. Энг муҳими эса Ўзбекистон дунё туризм бозориде салоҳияти, имконияти энг юқори давлатлардан бири саналади.

Мамлакатимизда дунё тамаддунига гувоҳлик берувчи тарихнинг турли давралари мерос объектлари, археологик ёдгорликлар, қадимий шаҳарлар, муборак зиёратгоҳлар кўп. Буюк Ипак йўли чорраҳасида жойлашган табиати эса сайёҳликни ривожлантиришга қўлай.

Хусусан, жануб ва шарқ — Сурхондарёнинг туристик салоҳияти, хорижий инвесторларнинг хусусида гап кетганда, аввало, Бойсун тумани кўз олдимида гавдаланади. Ўзига хос табиатига эга Бойсунда бугун сайёҳлар оқими йил сайин ортмоқда.

Бойсун тумани пурвиқор тоғ тизмалари, мусаффо тоб-ҳавоси, айниқса, обу-хавоси бордан отилиб чиқувчи табиий минералларга бой Хўжамайхона булоғи билан шўхрат қозongan. Шифобахш сув юрак-қон томири, гепатит, буйрак ва ўт қоли тошлари, ошқорзон яраси касалликларидан фойдали. Булоқдан сониясига уч куб сув чиқади. Фор туби шунчалар чуқурки, шу кунгача уни аниқлашнинг имкони бўлмаган.

Япон олимлари бу ерда тадқиқот ўтказиб, унинг Осиё қитъасидаги жуда зилол, табиий фильмланган, шифобахш сув экани, инсон организмга фойдали бўлган темир ва олтин моддалари мавжудлигини аниқлаган. Мўъжизаларга бой Хўжамайхона атрофи маҳаллий зияратчилар ва хорижий сайёҳлар билан ҳамма вақт гавжум.

Яқинда Хўжамайхонада бир гуруҳ хорижий сайёҳларни учратиб, уларнинг Бойсун ҳақидаги та-

ассуротлари билан қизиқдик.

— Германиянинг Мюнхен шаҳриданман, касбим дурадгор, — дейди ўзини Мартин Лотто деб таништираётган сайёҳ. — Сурхондарёда илб бор 2002 йилда бўлганман. Айнан тоғли Бойсун туманининг Дарбанд маҳалласига келганимда бу ердаги шароитлар унча яхши эмас эди. Юртингизда асрга татигулик бунёдкорлик ишлари амалга оширилганининг гувоҳи бўлиб турибман. Турист-

раёнларини бевосита кузатиши, шунингдек, тегиримон уни нонини татиб кўриш имконига ҳам эга бўлишди.

— Асли киприкман, ўзим 40 йилдан бери Германияда яшайман, — дейди яна бир сайёҳ Андреас Херакли. — Ўзбекистоннинг бой тарихи хамиша мени ўзига ром этган. Юртингизга илгари ҳам келганман. Бу ерлар ўзгарган бўлса-да, лекин очикқўнгил ва меҳмондўст халқи ўша-ўша самимий. Барча ҳудудда тарихий, археологик ёдгорликлар ва обидалар қайта реконструкция ва реставрация қилинмоқда. Бу жуда яхши. Демак, бу юрда аж-доқларнинг бой, қадимий мероси кадр топган. Миллий урф-одатлар ва анъаналар сайқалланмоқда. Тегирмонда майдаланган бугдой унидан тайёрланган нон менга жуда ёқди. Бундай таъмини ҳеч қаерда учратмаганман.

Бойсуннинг зиёрат, эко, агротуризм имкониятлари ниҳоятда кенг. Албатта, сайёҳларнинг бу каби оқими вилоят иқтисодийотишига, аҳоли фаровонлигига катта ҳисса қўшилиши, шубҳасиз. Аммо туманда бу борада ҳали қилиниши лозим бўлган ишлар, фойдаланилмаётган имкониятлар, етарлиқ тарғиб қилилмаётган ҳудудлар ҳам талайгина.

Масалан, Бойсун тумани Сайроби тоғи этагида жойлашган Қирққиз гори, Панжобдаранинг ўзига хос осмонўпар қоялари шулар жумласидандир. Бундан ташқари, ҳудудларда оилавий меҳмон уйлари ва хостеллар фаолиятини янада кенгайтириш мақсадида маҳаллий тадбиркорларни кенг жалб қилиш ва уларни рағбатлантиришни кучайтириш керак, назаримизда.

Воҳага таширф буюрётган маҳаллий ва хорижий сайёҳларни зарур ахборот ва тарғибот материаллари билан таъминлаш ҳам яхши самара бериши, шубҳасиз.

Дарвоқе, жорий йилнинг 1 — 7 май кунлари хўшманзара Бойсун туманида "Бойсун баҳори" халқаро фольклор фестивали бўлиб ўтади. Унда нафақат мамлакатимиз вакиллари, балки сайёрамизнинг кўплаб давлатларидан келган меҳмонлар ўзларининг фольклор санъати ва ноёб анъаналарини кенг намойиш этади. Шунингдек, фестивал доирасида миллий спорт ўйинлари, турли томошалар, концерт дастурлари ҳам намойиш этилади. Хуллас, "Бойсун баҳори" маҳаллий ва хорижий сайёҳлар учун ажойиб тўдфа ҳозирламоқда.

Фарҳод ЭСОНОВ
(«Халқ сўзи»).

“Бугун ёшлар таълим-тарбиясига, унинг келажаги билан боғлиқ масалаларга эътибор тубдан ўзгарди. Президентимизнинг тегишли Фармони билан “Ўзбекистон — 2030” стратегиясининг “Ёшлар ва бизнесни қўлаб-қувватлаш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури қабул қилинди. Унда ёшлар муаммоларини ҳал этиш ва салоҳиятини юзага чиқариши, уларни талаб юқори бўлган касб-ҳунарларга ўқитиш орқали бандлигини таъминлаш бўйича кўлаб вазифалар белгиланган.”

кейин эса дипломни олар-олмас иш қилдириб яқин ва узоқ хорижга йўл олар эди. Айни кун-қувватга тўлган ёшлар ноилжонликдан норасмий қурилишларда, оғир шароитларда ишлаб кун кечирishi барчамизга аён ҳақиқат эди.

Бугун ёшлар таълим-тарбиясига, унинг келажаги билан боғлиқ масалаларга эътибор тубдан ўзгарди. Президентимизнинг тегишли Фармони билан "Ўзбекистон — 2030" стратегиясининг "Ёшлар ва бизнесни қўлаб-қувватлаш йили"да амалга оширишга оид давлат дастури қабул қилинди. Унда ёшлар муаммоларини ҳал этиш ва салоҳиятини юзага чиқариш, уларни талаб юқори бўлган касб-ҳунарларга ўқитиш орқали бандлигини таъминлаш бўйича кўлаб вазифалар белгиланган.

Ҳозирги кунда юртимизда энг иқтидорли ёшларни бағрига олган Президент мактаблари, буюк мутафаккирларимиз ва эл севган адиблар номи билан аталувчи ижод мактабларининг барчаси ёшларга сифатли таълим бериш ва касбга йўналтириш, уларнинг интилишларини қўлаб-қувватлашга қаратилган юксак эътиборнинг амалдаги исботидир. Биргина жорий йилнинг ўзид

лим даражаси ва сифати ҳар қандай давлатнинг истиқболини белгилаб берадиган муҳим омил эканини таъкидламоқда.

Фармоннинг яна бир эътиборга молик жиҳати, 2024 йил 1 майга қадар адошган ёшларни жамиятга интеграция қилиш, уларнинг ҳаётда ўз ўрнини топишига қўмақлашиш мақсадида Ёшлар иттифоқи кафилиги асосида жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилинган ёшларни пробация ҳисобидан чиқариш амалиёти жорий этилади. Уларни профилактика хисобига олиш асослари кескин қисқартирилади. Бу каби улуғвор мақсадлар ёшларни тўғри йўлга бошлашга хизмат қилади.

Юрт келажаги бунёдкорлари

Ёш авлод вакиллари ўз талаб-эҳтиёжларини қондирадиган, ҳуқуқлари тўлиқ ҳимоя қиладиган, ўзлари дуч келадиган муаммолар ечимини таъминлай оладиган кенг қаровли стратегия ва дастурларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлиши лозим. Шу жиҳатдан, Ўзбекистоннинг бу соҳадаги тажрибаси халқаро ҳамжамият учун қизиқиш

ШАҲРИСАБЗ — ХАЛҚАРО ФЕСТИВАЛЬ МЕЗБОНИ

Ўзбекистонда туризм соҳасида амалга оширилаётган ислохотлар ҳамда Шаҳрисабз шаҳрининг бой тарихи ва маданий меросини инobatга олган ҳолда ушбу шаҳарга 2024 йилда Иқтисодий ҳамкорлик ташкилоти туризм пойтахти мақоми берилган эди. Шу муносабат билан Шаҳрисабз шаҳрида халқаро фестивал бўлиб ўтди.

Анжуман

Мазкур нуфузли тадбирда ИХТ котибияти раҳбарияти, ташкилотга аъзо давлатларнинг туризм идоралари раҳбарлари ва мутасаддилари, фахрий меҳмонлар ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари қатнашди.

Оқсарой майдонида ташкил этилган вилоятнинг бой маданий мероси, миллий қадриятларини акс эттирувчи кўрғазмалар, фольклор жамоаларининг чиқишлари билан танишди.

— Тадбирлар доирасида ИХТга аъзо давлатлар вакиллари ИХТ пойтахтида "International folk" фольклор жамоалари фестивали, ёш дизайнерларнинг "Modest fashion show" танлови, "Шаҳрисабз пазандачилик

беллашуви", халқаро этноспорт ўйинлари фестивали ҳамда хорижий ва маҳаллий етакчи рассомлар кўрғазмаси ташкил этилди, — дейди Қашқадарё вилояти ҳокими ўринбосари Алишер Зокиров. — Шунингдек, фестивал дастуридан яна бир қатор қизиқарли лойиҳалар ҳам ўрин олди. Фестиваль доирасида

ташкilotта аъзо давлатларнинг туризм соҳаси расмийлари иштирокида икки ва кўп томонлама учрашувлар ўтказилди. Унда соҳани ривожлантириш йўлида ўзаро тажриба алмашиш, мавжуд муаммоларнинг ечимлари муҳокама қилинди.

Шу билан бирга, туризм инфратузилмасини яхшилаш, экотуризм, этнотуризм

ва бошқа йўналишларда имкониятларни ишга солиши, туризм тадбиркорлиги, шу жумладан, ёшларнинг фаоллигини ошириш ва соҳадаги ютуқларни тарғиб қилиш борасидаги чора-тадбирларни жадаллаштириш масалалари кўриб чиқилди.

Жаҳонгир БОЙМУРОДОВ
(«Халқ сўзи»).

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 442, 14 591 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нарҳда.

Газетани ҳақиқий маълумотларни оқибат олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-259-74-51; котибият 71-259-74-53; эълонлар 71-259-74-55.

Халқ сўзи Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

• МАНЗИЛИМИЗ:
100066,
Тошкент шаҳри,
Ислон Каримов кўчаси, 55-уй.

Набатчи муҳаррир — Н. Остонов.
Мусаҳҳих — Ш. Машраббоев.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахоноси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА яқуни — 20.43 Топширилди — 23.50 1 2 3 4 5 6